סחלב מצויר Orchis israelitica נתגלה בהר-קטע למרגלות החרמון

אסף שיפמן, מושב מרחביה – asafshifman@gmail.com
עוז גולן, חוג כלנית – golanoz.me@gmail.com

באביב 2018 גילה עוז גולן כמה פרטים של **סחלב מצויר** *Orchis israelitica* בערוצים לחים במדרונות הר קטע.

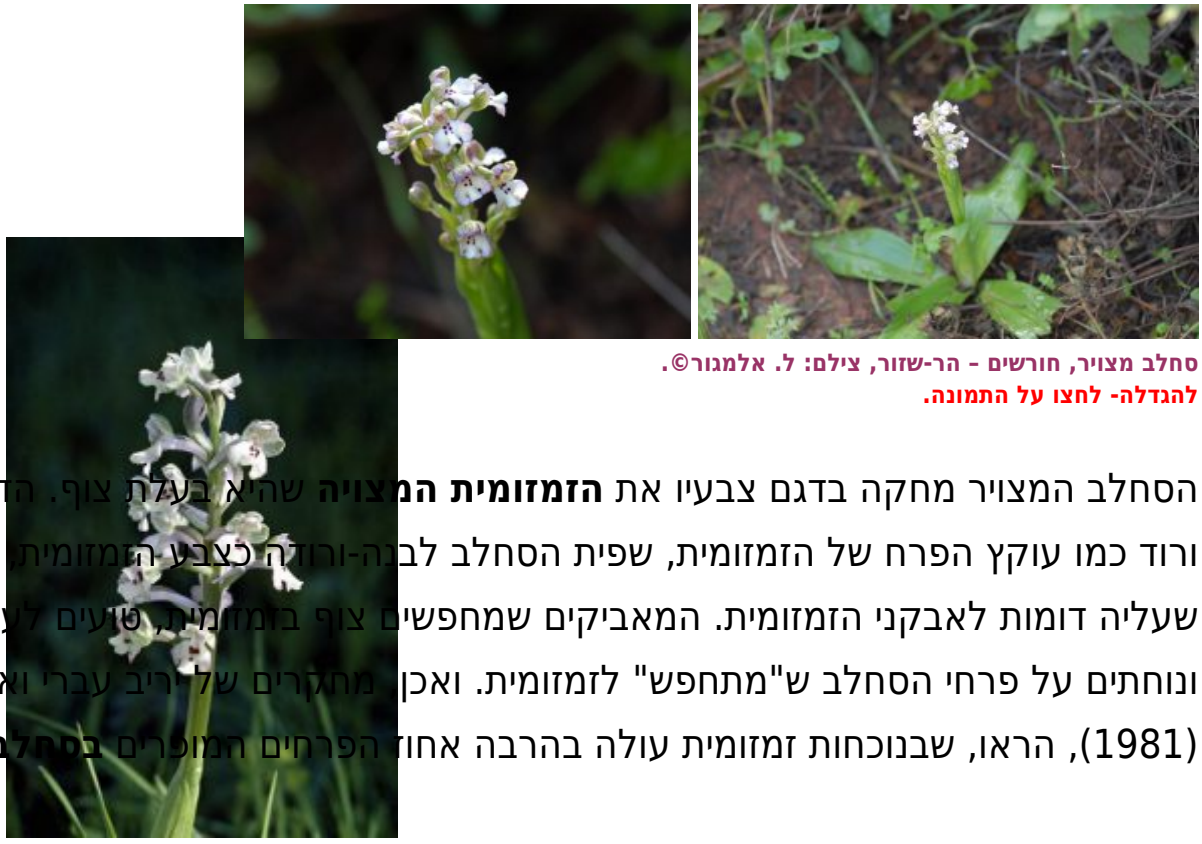
זו פעם ראשונה שהמין הזה מתגלה מחוץ לאזורים ה"קלסיים" בגליל העליון והתחתון. מה שמייחד את המציאה היא העובדה שהפרטים שהתגלו הם וריאציה נדירה שבה יש רק שתי נקודות סגולות על השפית במקום כ- 4 נקודות בדרך כלל.

ה**סחלב המצויר** הינו אנדמי לישראל (כנראה גם לדרום לבנון) והיה ידוע בשמו המדעי Orchis picta , באומן ודפני (שלנו) הראו בשנת 1972 שמדובר במין חדש למדע, שאינו קשור ל *O. picta* מאירופה ונתנו לו את השם **סחלב ישראלי** *Orchis israelitica*. כמובן שהשם בעברית לא השתנה ונשאר **סחלב מצויר**.

סחלב מצויר, מצפה נטופה, 8.3.2007, צילם: איתן שפירא©.
להגדלה- לחצו על התמונה.

בשנת 1997, לאור אנליזות מולקולריות שנערכו ב"קיו גארדנס" שבלונדון על ידי Pridgron וחובריו, הועבר הסחלב המצויר מהסוג סחלב (Orchis) לסוג בן סחלב (Anacamptis).

סחלב מצויר, חורשים – הר-שזור, צילם: ל. אלמגור©.
להגדלה- לחצו על התמונה.

הסחלב המצויר מחקה בדגם צבעיו את **הזמזומית המצויה** שהיא בעלת צוף. הדרבן שלו ורוד כמו עוקץ הפרח של הזמזומית, שפית הסחלב לבנה-ורודה כצבע הזמזומית, והנקודות שעליה דומות לאבקני הזמזומית. המאביקים שמחפשים צוף בזמזומית, טועים לעיתים ונוחתים על פרחי הסחלב ש"מתחפש" לזמזומית. ואכן, מחקרים של יריב עברי ואמוץ דפני (1981), הראו, שבנוכחות זמזומית עולה בהרבה אחוז הפרחים המופרים ב**סחלב המצויר**.

סחלב כלאיים פינברון, הר-מירון, צילם: א. שיפמן©.
להגדלה- לחצו על התמונה.

הסחלב המצויר מכליא עם **סחלב השקיק**, **סחלב שלוש השיניים וסחלב סורי**, אך ההכלאה היותר ידועה היא עם **סחלב פרפרני** אשר קבלה את השם "**סחלב כילאיים פינברון**" על שם הבוטנאית נעמי פינברון (ראה תמונה). נציין עוד כי **בסחלב המצויר**, בדומה ל**סחלב הגליל**, סדר הפריחה הוא מהחלק העליון של התפרחת כלפי מטה.

חלב מצויר, מצפה נטופה, 8.3.2007 צילם: איתן שפירא©. משמאל – צילמה: יעל מור©.
להגדלה- לחצו על התמונה.

ספרות:

Dafni A and Ivri Y 1981 Floral mimicry between *Orchis israelitica* Baumann and Dafni Orchidaceae and *Bellevalia flexuosa* Boiss.(Liliaceae), Oecologia 29: 229-232.

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שיפמן א גולן ע 2019 סחלב מצויר Orchis israelitica נתגלה בהר-קטע למרגלות החרמון, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 6.
/https://www.kalanit.org.il/orchis_israelitica_hermon